

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI – 4112-02-01/2013
S/13/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	S/13/003 – Prawidłowość działań Świątokrzyskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w związku z wprowadzeniem systemu list oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń na wybrane świadczenia zdrowotne ¹ .
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2010-2012. Badaniami kontrolnymi objęto również zdarzenia i dokumenty sprzed 2010 r. w przypadku gdy miały one wpływ lub związek ze zjawiskami będącymi przedmiotem kontroli.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontroler</i>	Agnieszka Olejarz, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 86633 z dnia 4 lipca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1, 2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Świątokrzyski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia w Kielcach (dalej: ŚOW NFZ lub Oddział), ul. Jana Pawła II 9, 25-025 Kielce.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Zofia Wilczyńska, Dyrektor ŚOW NFZ. (dowód: akta kontroli str. 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna	W latach 2010-2012 ŚOW NFZ monitorował wykonanie planu finansowego w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, przy czym nierzetelnie wywiązał się z obowiązku, wynikającego z § 2 zarządzenia nr 130/2008 Dyrektora ŚOW NFZ z 9 września 2008 r., bowiem wymagane tym zarządzeniem zestawienia tabelaryczne umożliwiające monitorowanie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w powyższym rodzaju nie były sporządzane po zamknięciu każdego miesiąca rozrachunkowego³. Nie opracowano ich po zamknięciu miesiąca: stycznia, lutego, listopada i grudnia 2010 i 2011 r., marca 2011 r. oraz miesiąca: stycznia, lutego, marca, maja, lipca i sierpnia 2012 r. ŚOW NFZ w 2010 i 2011 r. tworzył kolejkę zleceń oczekujących na potwierdzenie do realizacji na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze. Przyczyną utworzenia ewidencji zleceń oczekujących na potwierdzenie, zgodnie z zarządzeniem nr 58/2009/DSOZ Prezesa NFZ z 29 października 2009 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju zaopatrzenie medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środkami pomocniczymi, był brak środków finansowych na realizację ww. świadczeń oraz zagrożenie przekroczenia planu finansowego. Wnioski o jej utworzenie zawierały uzasadnienie wyboru asortymentu do kolejkovania, co było zgodne z przyjętą zarządzeniem nr 128/2008 Dyrektora ŚOW w Kielcach z 1 września 2008 r. „Procedurą dotyczącą sposobu postępowania podczas gromadzenia, analizy i przekazywania danych o kolejkach osób oczekujących na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze”.
---------------------	--

¹ Kontrolą objęto świadczenia zdrowotne w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Zgodnie z § 44 załącznika do zarządzenia nr 76/2009/BK Prezesa NFZ z 26 listopada 2009 r. w sprawie ustalenia zasad rachunkowości w NFZ (zmienionego zarządzeniem 76/2010/BK Prezesa NFZ z 13 grudnia 2010 r. i zarządzeniem nr 30/2012/BK Prezesa NFZ z 18 maja 2012 r.), zamknięcie miesiąca rozrachunkowego następuje 22 dnia miesiąca następnego.

W 2010 r. dziewięć z 56 badanych zleceń oczekujących zostało potwierdzonych przez Oddział do realizacji poza kolejnością, mimo iż w tych przypadkach świadczeniobiorcy nie spełniali określonych w art. 47c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴ wymogów uprawniających ich do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością. W czterech z nich termin oczekiwania został skrócony na wniosek świadczeniobiorcy, przy czym sposób rozpatrywania tego typu wniosków był niejednorodny, wskazujący na nierówne traktowanie świadczeniobiorców. W pozostałych przypadkach realizacja zleceń poza kolejnością była wynikiem niedopatrzenia ze strony pracownika Oddziału. Analiza badanych zleceń oczekujących w 2011 r. w kolejce nie wykazała nieprawidłowości.

Oddział nierzetelnie prowadził w systemie informatycznym KS-SiKCH ewidencję zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze. Dane w niej zawarte nie odzwierciedlały stanu faktycznego, ponieważ daty wpływu (w 53,4% badanych przypadków) i daty potwierdzenia zleceń do realizacji (w 68,4% badanych przypadków) nie odpowiadały widniejącym na zleceniach. Ponadto zlecenia nie były na bieżąco wprowadzane do ww. systemu. Powyższe w znacznym stopniu uniemożliwia ocenę realizacji zadań Oddziału w zakresie przestrzegania harmonogramu potwierdzania zleceń, wynikającego z zatwierdzonych przez Dyrektora Oddziału lub jego zastępcę propozycji częściowej lub całościowej realizacji kolejkowanych zleceń. Na 13 zleceniach nie odnotowano daty wpływu. Brak tej daty uniemożliwiał ustalenie terminowości wykonania przez Oddział zadania polegającego na potwierdzaniu tych zleceń do realizacji lub umieszczania ich w kolejce zleceń oczekujących na potwierdzenie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Monitorowanie realizacji planu finansowego w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze

Opis stanu
faktycznego

Pierwotnie planowane kwoty środków na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze w planie finansowym ŚOW NFZ na lata 2010, 2011, 2012 wynosiły odpowiednio: 20.000 tys. zł, 21.000 tys. zł i 23.107 tys. zł. W poszczególnych latach plany te ulegały zmianie, przy czym ostatecznie wydatkowano odpowiednio: 20.396,4 tys. zł, 21.867,9 tys. zł i 23.707,0 tys. zł.

W latach 2010-2012 na refundację wózków inwalidzkich wydatkowano łączną kwotę 3.754,9 tys. zł, na refundację aparatów słuchowych – 4.124,5 tys. zł, a na refundację indywidulanych przedmiotów pionizujących – 1.575,0 tys. zł. Razem 9.454,3 tys. zł, co stanowiło 14,3% łącznej kwoty wydatków poniesionych w powyższym okresie na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze. (dowód: akta kontroli str. 14-38, 55-77)

Zarządzeniem nr 130/2008 Dyrektora ŚOW NFZ z 9 września 2008 r. wprowadzono obowiązek systematycznego monitorowania kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi. Na podstawie § 2 tego zarządzenia, kierownik Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych został zobowiązany do sporządzania po zamknięciu miesiąca rozrachunkowego zestawienia tabelarycznego zawierającego dane na temat: planu kosztów, rzeczywistych wydatków z tytułu kart zaopatrzenia comiesięcznego, wartości potwierdzonych wniosków na przedmioty ortopedyczne, wartości potwierdzonych i zrealizowanych wniosków, wartości potwierdzonych i niezrealizowanych faktur, wartości faktur zrealizowanych miesięcznie, planu kosztów pomniejszonych o wartość faktur zrealizowanych, wartości zleceń oczekujących w kolejce oraz wartości zleceń potwierdzonych z kolejki. Zarządzeniem nr 90/2012 Dyrektora ŚOW NFZ z 5 września 2012 r., obowiązującym od dnia jego podpisania, zmieniono ww. § 2 zarządzenia nr 130/2008. Po dokonaniu tej zmiany,

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.

obowiązkiem kierownika ww. Działu było sporządzanie ww. zestawienia tabelarycznego po zamknięciu I półrocza, III kwartału i miesiąca listopada. W żadnym z ww. zarządzeń nie określono terminu, do którego kierownik ww. Działu zobowiązany był do sporządzenia zestawień tabelarycznych. (dowód: akta kontroli str. 39-44)

W latach 2010-2012 Dział ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych sporządzał zestawienia tabelaryczne, według wzoru określonego w załączniku do zarządzenia nr 130/2008. Monitorował realizację wykonania planu finansowego w rodzaju wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, dokonując analizy poniesionych kosztów z uwzględnieniem wartości refundacji. Na podstawie wykonania planu w latach ubiegłych i dynamiki realizacji świadczeń prognozował wykonanie planu. W 2010 r. i w 2011 r., analizę kosztów wraz z zestawieniem tabelarycznym, o którym mowa w ww. zarządzeniu, sporządzono po zamknięciu miesiąca: kwietnia, maja, czerwca, lipca, sierpnia, września i października. Zrobiono również taką analizę za I kwartał 2010 r. Za pozostałe miesiące nie zrobiono tego typu opracowań. W 2012 r. nie opracowano ww. dokumentów po zamknięciu miesiąca: stycznia, lutego, marca, maja, lipca i sierpnia (sporządzono po zamknięciu miesiąca: kwietnia, czerwca, września, października i listopada).

Z ww. analiz dotyczących 2010 r. wynika, że przewidywana kwota wykonania planu finansowego w pozycji zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, oszacowana na podstawie rzeczywistych wydatków z tytułu realizacji kart zaopatrzenia comiesięcznego oraz potwierdzonych do realizacji zleceń, uwzględniająca wartość zleceń oczekujących w kolejce, przekroczyłaby przyjętą w planie finansowym w tej pozycji kwotę kosztów świadczeń zdrowotnych. Przekroczenie to wynosiłoby od 1.847,6 tys. zł do 2.607,4 tys. zł. Ponadto z dokumentów analitycznych, za wyjątkiem analizy za I kwartał 2010 r., wynika, że przy założeniu 90% realizacji wszystkich potwierdzonych zleceń, przewidywana kwota wykonania planu finansowego w tej pozycji w 2010 r., również przekroczyłaby kwotę planu finansowego o 163,8 tys. zł do 356,7 tys. zł.

Z analiz dotyczących 2011 r. wynika, że przewidywana kwota wykonania planu finansowego w pozycji zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, oszacowana w oparciu o te same składowe co w roku poprzednim (wartość zleceń oczekujących uwzględniono w analizach sporządzonych po zamknięciu miesiąca: lipca, sierpnia, września i października, bowiem od 4 lipca 2011 r. utworzono rejestr zleceń oczekujących na potwierdzenie do realizacji) przekraczałaby przyjętą w planie finansowym w tej pozycji kwotę kosztów świadczeń zdrowotnych. Przekroczenie to wynosiłoby od 2.193,9 tys. zł do 3.932,7 tys. zł. Ponadto z dokumentów analitycznych, za wyjątkiem analiz sporządzonych po zamknięciu miesiąca września i października 2011 r., wynika, że przy założeniu 90% realizacji wszystkich potwierdzonych zleceń, przewidywana kwota wykonania planu finansowego w tej pozycji w 2011 r., również przekroczyłaby kwotę planu finansowego o 138,6 tys. zł do 1.439,4 tys. zł (analiza dokonana po zamknięciu miesiąca września i października wykazała, że kwota ta byłaby odpowiednio o 212,7 tys. zł i 136,9 tys. zł niższa od kwoty przyjętej w planie finansowym po zmianach).

Z analiz dotyczących 2012 r. wynika, że przewidywana kwota wykonania planu finansowego w pozycji zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, oszacowana na podstawie rzeczywistych wydatków z tytułu realizacji kart zaopatrzenia comiesięcznego oraz potwierdzonych do realizacji zleceń, przekraczałaby przyjętą w planie finansowym w tej pozycji kwotę kosztów świadczeń zdrowotnych. Przekroczenie to wynosiłoby od 270,3 tys. zł do 1.483,6 tys. zł. Zakładając 90% realizację wszystkich potwierdzonych zleceń, przewidywana kwota wykonania planu finansowego w tej pozycji w 2012 r. nie przekroczyłaby kwoty przyjętej w planie finansowym. (dowód: akta kontroli str. 78-314)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niesporządzeniu zestawień tabelarycznych po zakończeniu miesiąca: stycznia, lutego, listopada i grudnia 2010 r., miesiąca stycznia, lutego, marca, listopada i grudnia 2011 r. oraz miesiąca: stycznia, lutego, marca, maja, lipca i sierpnia 2012 r. Zaniechaniem tym naruszono § 2 zarządzenia Dyrektora Oddziału nr 130/2008 w sprawie monitorowania kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju zaopatrzenie

w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi. (dowód: akta kontroli str. 39-42, 316)

Zgodnie z ww. przepisem, obowiązkiem kierownika Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych było sporządzanie zestawień tabelarycznych (w wyżej opisanej formie) po zamknięciu miesiąca rozrachunkowego. Przepis ten obowiązywał do 4 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 39-44)

Andrzej Błaszczuk, Zastępca Dyrektora ŚOW NFZ wyjaśnił, że analizy kosztów za miesiące styczeń, luty, marzec w latach 2010-2012 nie były tworzone, z uwagi na brak ryzyka związanego z przekroczeniem planu finansowego, natomiast za miesiące od maja do sierpnia 2012 r. dodatkowo z powodu zmian, jakie zamierzano wprowadzić do zarządzenia w sprawie monitorowania kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi (zmiany te zakładały ograniczenie częstotliwości sporządzania zestawień tabelarycznych). Odnośnie nieutworzenia zestawień za miesiące listopad i grudzień 2010 i 2011 r., wyjaśnił, iż *pomimo ich braku, kierownik Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych każdorazowo pod koniec roku monitorował wykonanie planu finansowego za pomocą analiz wykonanych na jego własny użytek, jak również współuczestniczył z Działem Księgowości w uzgodnieniach dotyczących przesunięć (zmian) w tej pozycji planu.* (dowód: akta kontroli str. 318)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie monitorowanie realizacji planu finansowego w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, pomimo nierzetelnego wywiązywania się z obowiązku, wynikającego z § 2 zarządzenia nr 130/2008 Dyrektora ŚOW NFZ z 9 września 2008 r.

2. Tworzenie i realizacja kolejek zleceń oczekujących na potwierdzenie

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środki pomocnicze⁵, warunkiem realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze jest przedstawienie przez świadczeniobiorcę zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego wraz z potwierdzeniem prawa do tych świadczeń gwarantowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Stosownie do § 12 zarządzenia nr 58/2009/DSOZ Prezesa NFZ z 29 października 2009 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środkami pomocniczymi, podstawą zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze jest zlecenie prawidłowo wystawione przez zlecającego, potwierdzone do realizacji przez Oddział Funduszu, w którym zarejestrowany jest świadczeniodawca (ust. 1). Zlecenie⁶ to jest ważne 30 dni (ust. 4). Oddział Funduszu potwierdzając zlecenie: weryfikuje prawo świadczeniobiorcy do zleconego świadczenia, zabezpiecza środki finansowe na realizację tego świadczenia, wpisuje do rejestru prowadzonego przez Oddział Funduszu, nadaje numer ewidencyjny zlecenia (ust. 6). W przypadku, gdy zlecenie zawiera błędy formalne lub zostało wystawione niezgodnie z obowiązującymi przepisami ww. rozporządzenia, Oddział Funduszu zwraca świadczeniobiorcy zlecenie bez potwierdzenia, jednocześnie informując o przyczynie odmowy potwierdzenia zlecenia (ust. 8). W przypadku braku środków finansowych na realizację świadczeń Oddział Funduszu tworzy ewidencję zleceń oczekujących na potwierdzenie. W tym przypadku do terminu ważności zlecenia nie wlicza się okresu oczekiwania na potwierdzenie (ust. 10). Zgodnie z § 14 ww. zarządzenia, potwierdzone i zarejestrowane zlecenie może zostać zrealizowane u wybranego

⁵ Dz. U. Nr 139, poz. 1141 ze zm.

⁶ Dokument będący warunkiem realizacji świadczeń gwarantowanych, który zawiera niezbędne informacje oraz podpisy osób uprawnionych.

świadczeniodawcy, który ma podpisaną umowę z Oddziałem Funduszu. Świadczeniodawca może przyjąć do realizacji zlecenia jedynie w okresie ich ważności. (dowód: akta kontroli str. 468)

Procedurę tworzenia i prowadzenia kolejki osób oczekujących na potwierdzenie zleceń na poszczególne przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze określono zarządzeniem nr 128/2008 Dyrektora ŚOW w Kielcach z 1 września 2008 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w ŚOW NFZ „Procedury dotyczącej sposobu postępowania podczas gromadzenia, analizy i przekazywania danych o kolejkach osób oczekujących na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze” (dalej: Procedura) oraz „Procedury dotyczącej sposobu weryfikacji raportów statystycznych przedstawionych przez świadczeniodawców realizujących zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi” (zmienionego zarządzeniem nr 92/2009 z 1 października 2009 r.). Zgodnie z Procedurą, naczelnik Wydziału Świadczeń Opieki Zdrowotnej na wniosek kierownika Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych przedstawia dyrektorowi Oddziału propozycję rodzajów przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, które zgodnie z kryteriami, w szczególności takimi jak: wiek pacjenta, jak najmniejszy ubytek na zdrowiu, udział w kosztach refundacji poniesionych przez Oddział w latach ubiegłych, będą podlegały kolejkowaniu, w przypadku gdy liczba złożonych zleceń przekracza możliwości finansowe Oddziału. (dowód: akta kontroli str. 45-50)

Z dniem 6 września 2012 r. zarządzenie Dyrektora ŚOW NFZ w Kielcach nr 128/2008 utraciło moc, a weszło w życie zarządzenie nr 92/2012 Dyrektora ŚOW NFZ w Kielcach w sprawie wprowadzenia do stosowania w ŚOW NFZ „Procedury dotyczącej sposobu postępowania podczas gromadzenia, analizy i przekazywania danych o kolejkach osób oczekujących na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze”. (dowód: akta kontroli str. 51-54)

W wyniku przeprowadzonej analizy poniesionych od stycznia do lipca 2009 r. kosztów świadczeń zdrowotnych w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, Oddział stwierdził, iż kwota przewidziana w planie finansowym na pokrycie wydatków związanych z refundacją tych świadczeń (w wysokości 19.400 tys. zł) nie jest wystarczająca na pełne pokrycie potrzeb świadczeniobiorców (przewidywana kwota wykonania planu, oszacowana na podstawie rzeczywistych wydatków z tytułu kart zaopatrzenia comiesięcznego oraz potwierdzonych do realizacji zleceń, wynosiła 21.699,7 tys. zł). W związku z powyższym, decyzją Dyrektora Oddziału, działającego na podstawie art. 132 ust. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz § 19 ust. 1 zarządzenia nr 89/2008/DSOZ Prezesa NFZ z 16 października 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środkami pomocniczymi, od dnia 1 października 2009 r. wprowadzona została kolejka zleceń oczekujących na następujące środki pomocnicze: aparaty słuchowe na przewodnictwo powietrza dla dorosłych (kod 9231.02), wkładki uszne wykonane indywidualnie dla dorosłych (kod 9232.02), wózki inwalidzkie ręczne dla dorosłych (kod 9194.01), wózki inwalidzkie stabilizujące plecy i głowę dla dorosłych (kod 9194.04) oraz indywidualne przedmioty pionizujące dla dorosłych (kod 9195.03). Podstawowymi kryteriami doboru kolejkowanego asortymentu były: wartość przewidywanej kwoty refundacji na koniec 2009 r., wiek pacjenta oraz jak najmniejszy uszczerbek na zdrowiu. Do kolejki zaproponowane zostały osoby dorosłe, które ukończyły 18 lat z wyłączeniem osób do 26 roku życia pobierających naukę. (dowód: akta kontroli str. 78-84, 86)

Zgodnie z art. 132 ust. 5 ww. ustawy, wysokość łącznych zobowiązań Funduszu wynikających z zawartych ze świadczeniodawcami umów nie może przekroczyć wysokości kosztów przewidzianych na ten cel w planie finansowym Funduszu. W myśl § 19 ust. 1 ww. zarządzenia nr 89/2008/DSOZ, w przypadku braku środków finansowych na pełne pokrycie potrzeb w zakresie zaopatrzenia świadczeniobiorców w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, Oddział Funduszu tworzy w kolejności zgłoszenia listy świadczeniobiorców oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń.

Dyrektor Oddziału w dniu 2 lutego 2010 r. wyraziła zgodę na stopniowe potwierdzanie zleceń umieszczonych w rejestrze zleceń oczekujących w miesiącu październiku, listopadzie oraz grudniu 2009 r. o wartości 670,7 tys. zł⁷, utrzymanie tego rejestru zleceń od miesiąca stycznia 2010 r. do chwili dokonania po I kwartale tego roku analizy przewidywanego wykonania planu finansowego.

W dniu 4 maja 2010 r. Dyrektor Oddziału wyraziła zgodę na potwierdzenie w miesiącu maju 2010 r. zleceń umieszczonych w kolejce oczekujących w miesiącu styczniu przy jednoczesnym zachowawczym utrzymaniu rejestru zleceń kolejkowanych w następnych miesiącach. W dniu 11 maja 2010 r. Zastępca Dyrektora ŚOW NFZ zdecydował o dalszej częściowej realizacji kolejkowanych zleceń. Do dnia 21 maja 2010 r. potwierdzone do realizacji miały być zlecenia umieszczone w kolejce w miesiącu lutym 2010 r., a do 30 maja 2010 r. – zlecenia z miesiąca marca 2010 r. Z analizy za I kwartał 2010 r. wynika, że przy założeniu utrzymania ww. rejestru, przewidywana kwota wykonania planu, oszacowana na podstawie rzeczywistych wydatków z tytułu kart zaopatrzenia comiesięcznego oraz potwierdzonych do realizacji zleceń wyniosłaby 18.051,8 tys. zł i po dodaniu do niej wartości zleceń umieszczonych w kolejce w I kwartale 2010 r. w wysokości 693,2 tys. zł nie przekroczyłaby kwoty przyjętej w planie finansowym.

Dyrektor Oddziału w dniu 23 czerwca 2010 r. wyraziła zgodę na zlikwidowanie rejestru zleceń oczekujących na potwierdzenie w części dotyczącej wózków inwalidzkich oraz bieżącą realizację zleceń z przedmiotowego zakresu. Utrzymano natomiast rejestr zleceń oczekujących na potwierdzenie z zakresu protetyki słuchu i indywidualnych przedmiotów pionizujących.

Dyrektor Oddziału w dniu 22 września 2010 r., podjęła decyzję o częściowej realizacji kolejkowanych zleceń z zakresu indywidualnych przedmiotów pionizujących oraz protetyki słuchu umieszczonych w rejestrze w miesiącach: kwietniu, maju oraz czerwcu 2010 r. Na realizację zleceń umieszczonych w rejestrze w miesiącu lipcu, sierpniu i wrześniu 2010 r., Dyrektor Oddziału wyraziła zgodę odpowiednio: 28 października, 1 grudnia i 29 grudnia 2010 r.

W dniu 18 stycznia 2011 r. Dyrektor Oddziału wyraziła zgodę na zlikwidowanie kolejki zleceń oczekujących na potwierdzenie z zakresu protetyki słuchu i indywidualnych przedmiotów pionizujących (tj. na potwierdzenie do realizacji zleceń umieszczonych w kolejce w IV kwartale 2010 r.) oraz na bieżące potwierdzanie zleceń z przedmiotowego zakresu świadczeń opieki zdrowotnej.

Oddział stopniowo uwalniał kolejkę zleceń oczekujących w celu uniknięcia przekroczenia planu finansowego na 2010 r. w pozycji zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze.

W wyniku przeprowadzonej analizy poniesionych od stycznia do maja 2011 r. kosztów świadczeń zdrowotnych w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, Oddział stwierdził, iż kwota przewidziana w planie finansowym na pokrycie wydatków związanych z refundacją tych świadczeń (w wysokości 21.000 tys. zł) nie jest wystarczająca na pełne pokrycie potrzeb świadczeniobiorców (przewidywana kwota wykonania planu, oszacowana na podstawie rzeczywistych wydatków z tytułu kart zaopatrzenia comiesięcznego oraz potwierdzonych do realizacji zleceń, wynosiła 23.502,0 tys. zł, a przy założeniu 90% realizacji – 21.138,6 tys. zł). W związku z powyższym, Decyzją Dyrektora Oddziału z dnia 30 czerwca 2011 r., działającego na podstawie art. 132 ust. 5 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz § 12 ust. 10 zarządzenia nr 58/2009/DSOZ, od dnia 4 lipca 2011 r. wprowadzono kolejkę potwierdzania zleceń na następujące środki pomocnicze: aparaty słuchowe na przewodnictwo powietrza dla dorosłych (kod 9231.02), wkładki uszne wykonane indywidualnie dla dorosłych (kod 9232.02) oraz wózki inwalidzkie ręczne dla dorosłych (kod 9194.01). Podstawowymi kryteriami doboru kolejgowanego asortymentu były: wartość refundacji w latach ubiegłych, wiek pacjenta oraz rodzaj zaopatrzenia, którego brak nie powoduje pogarszania się stanu zdrowia pacjenta. Do kolejki zaproponowane zostały osoby dorosłe, które ukończyły 18 lat z wyłączeniem osób do 26 roku życia pobierających naukę.

⁷ Zlecenia zrealizowano w kwocie 454,0 tys. zł, która zwiększyła w 2010 r. koszty świadczeń zdrowotnych w rodzaju zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi.

W dniach 30 września (uwolnienie w październiku), 24 października i 8 grudnia 2011 r. w Oddziale podjęto decyzje o częściowej realizacji zleceń umieszczonych w rejestrze odpowiednio w miesiącu lipcu, sierpniu i wrześniu 2011 r. Decyzję z 30 września 2011 r. podjął Zastępca Dyrektora ŚOW NFZ, pozostałe – Dyrektor Oddziału.

W dniu 4 stycznia 2012 r. Dyrektor Oddziału wyraziła zgodę na potwierdzenie do dnia 10 stycznia 2012 r. zleceń oczekujących w kolejce, złożonych przez świadczeniobiorców w miesiącach: październik, listopad i grudzień 2011 r.

W 2012 r. nie wnioskowano i nie utworzono kolejki zleceń oczekujących na potwierdzenie w zakresie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Analizy przeprowadzone w 2012 r. wykazały, że mimo, iż przewidywana kwota wykonania planu finansowego w pozycji zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, oszacowana na podstawie rzeczywistych wydatków z tytułu realizacji kart zaopatrzenia comiesięcznego oraz potwierdzonych do realizacji zleceń, przekroczyłaby przyjętą w planie finansowym w tej pozycji kwotę kosztów świadczeń zdrowotnych, to przy założeniu 90% realizacji wszystkich potwierdzonych zleceń, przekroczenie to by nie wystąpiło. (dowód: akta kontroli str. 78-314)

Analizę postępowania w zakresie chronologii potwierdzania zleceń dotyczących aparatów słuchowych na przewodnictwo powietrza dla dorosłych (kod 9231.02), wózków inwalidzkich ręcznych dla dorosłych (kod 9194.01), wózków inwalidzkich stabilizujących plecy i głowę dla dorosłych (kod 9194.04) oraz indywidualnych przedmiotów pionizujących dla dorosłych (kod 9195.03) umieszczonych w kolejce w 2010 i 2011 r. przeprowadzono w oparciu o zestawienia wniosków wprowadzonych w systemie informatycznym o symbolu KS-SiKCH. Stwierdzono, że w systemie KS-SiKCH zarejestrowanych zostało: w 2010 r. – 971 wniosków na wózek ręczny, 237 na wózek stabilizujący głowę i plecy, 2.593 na aparat słuchowy i 214 na indywidualny przedmiot pionizujący, a w 2011 r. odpowiednio – 1.172, 303, 3.413 i 226. Spośród ww. wniosków zrealizowano: w 2010 r. – 862 wnioski na wózek ręczny, 213 wniosków na wózek stabilizujący głowę i plecy, 1.929 na aparat słuchowy i 179 na indywidualny przedmiot pionizujący, a w 2011 r. odpowiednio – 1.063, 276, 2.688 i 185. (dowód: akta kontroli str. 468)

Analiza wybranych według osądu kontrolera na podstawie danych z systemu KS-SiKCH 95 zrealizowanych zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi (tj. indywidualne przedmioty pionizujące, wózki inwalidzkie i aparaty słuchowe) wykazała, że:

- 1) Na 13 zleceń, które wpłynęły do ŚOW NFZ lub punktu obsługi ubezpieczonych w okresie od 1 stycznia do 4 lipca 2011 r. (w okresie tym nie tworzą kolejek oczekujących), 11 zostało potwierdzonych w miesiącu ich wpływu. Pozostałe dwa potwierdzono do realizacji w miesiącu następnym;
- 2) Wszystkie 25 zleceń, które wpłynęły do ŚOW NFZ lub punktu obsługi ubezpieczonych w okresie od 5 lipca do 31 grudnia 2011 r. i oczekiwały w kolejce zostało potwierdzonych do realizacji w terminach wynikających z zatwierdzonych przez Dyrektora Oddziału lub jego zastępcę propozycji częściowej lub całościowej realizacji kolejkowanych zleceń;
- 3) Z 57 zleceń, które wpłynęły do ŚOW NFZ w 2010 r.:
 - a) jedno, które nie podlegało kolejkowaniu (na wniosek z 11 czerwca 2010 r. zlikwidowano kolejkę zleceń oczekujących z zakresu wózków inwalidzkich), zostało prawidłowo potwierdzone w miesiącu jego wystawienia,
 - b) jedno potwierdzono do realizacji pomimo braku zlecenia w dniu dokonywania tej czynności,
 - c) dziewięć potwierdzono do realizacji poza kolejnością,
 - d) w pozostałych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowości potwierdzania zleceń do realizacji;
- 4) Na 13 zleceniach z wszystkich badanych nie odnotowano daty ich wpływu do ŚOW NFZ lub punktu obsługi ubezpieczonych;

- 5) Z 82 badanych zleceń, na których odnotowano datę ich wpływu, 14 zostało wprowadzonych do systemu KS-SiKCH w dniu ich wpływu lub w dniu następnym. W pozostałych przypadkach zostały one zarejestrowane w ww. systemie w terminie od 2 do 33 dni;
- 6) Zaewidencjonowane w systemie KS-SiKCH daty wpływu zleceń (w 51 przypadkach) i daty zatwierdzenia zleceń (w 65 przypadkach) były niezgodne z datami widniejącymi na zleceniu. (dowód: akta kontroli str. 320-327, 393-400)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwa zlecenia na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze spośród 13 badanych, które wpłynęły do ŚOW NFZ w okresie od 1 stycznia do 3 lipca 2011 r., nie zostały potwierdzone do realizacji w miesiącu ich wpływu, pomimo iż system kolejkowy na potwierdzenie i realizację zleceń w rodzaju aparaty słuchowe na przewodnictwo powietrza dla dorosłych (kod 9231.02) został wprowadzony od dnia 4 lipca 2011 r. (do tego dnia zlecenia powinny być realizowane na bieżąco).

Zlecenie na aparat słuchowy nr 2-13-11-0003631-9, które wpłynęło do ŚOW NFZ w dniu 27 stycznia 2011 r. nie zostało potwierdzone do realizacji w miesiącu styczniu. Dokonano tego dopiero 10 lutego 2011 r., zaraz po tym – co wynika z wyjaśnień [...]®, pracownika Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych, potwierdzającej ww. zlecenie – jak dostrzeżono, że zostało ono podpisane pod inny dokument.

Zlecenie na aparat słuchowy nr 2-13-11-0020126-7, które złożono do ŚOW NFZ w dniu 21 czerwca 2011 r., nie zostało potwierdzone do realizacji w czerwcu 2011 r., tylko – jak wynika z danych z systemu KS-SiKCH – 20 lipca 2011 r. Na zleceniu nie odnotowano daty jego potwierdzenia do realizacji.

Z wyjaśnień Andrzeja Błaszczyka, sprawującego – zgodnie z regulaminem organizacyjnym – nadzór nad Działem ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych, wynika, że świadczeniobiorca uzyskał prawo do refundacji jednego aparatu słuchowego w dniu 31 maja 2010 r. Chcąc uzyskać zgodę na refundację drugiego aparatu słuchowego musiał udokumentować, że jest osobą czynną zawodowo. Z dokumentów załączonych do wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że świadczeniobiorca na dzień złożenia do ŚOW NFZ ww. zlecenia był osobą bezrobotną. Potwierdzenie zlecenia nastąpiło – jak wyjaśnił ww. Zastępca Dyrektora – po rozpatrzeniu sprawy. Nieodnotowanie na zleceniu daty jego potwierdzenia – jak wynika z wyjaśnień Andrzeja Błaszczyka – spowodowane było przeoczeniem. Powyższe wyjaśnienie nie zasługuje na uwzględnienie gdyż dokument potwierdzający, że świadczeniobiorca jest osobą bezrobotną został przedłożony ŚOW NFZ w dniu 22 czerwca 2011 r. (dowód: akta kontroli str. 324-327, 330)

2. Z 56 badanych zleceń, które wpłynęły do ŚOW NFZ w 2010 r. i podlegały kolejkowaniu, dziewięć zleceń potwierdzono do realizacji poza kolejnością. W dwóch przypadkach decyzję o potwierdzeniu podjęła Zofia Wilczyńska, Dyrektor ŚOW NFZ (zlecenie nr 2-13-10-0001887-5 na wózek inwalidzki specjalny, stabilizujący głowę i plecy oraz zlecenie nr 2-13-10-0013364-7 na indywidualny przedmiot pionizujący), w jednym (zlecenie nr 2-13-10-0008871-7 na wózek inwalidzki ręczny) – Małgorzata Kiebzak, Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych i w jednym (zlecenie nr 2-13-10-0015146-9 na aparat słuchowy) – Andrzej Błaszczyk, Zastępca Dyrektora ds. Medycznych. Powyższe decyzje podjęto na wniosek opiekuna świadczeniobiorcy lub lekarza.

– Zlecenie nr 2-13-10-0001887-5 wystawione 15 stycznia 2010 r. zostało potwierdzone do realizacji w tym samym miesiącu, w którym wpłynęło do ŚOW NFZ (tj. w styczniu 2010 r.), podczas gdy inne zlecenia na wózek inwalidzki dla osób w zbliżonym do świadczeniobiorcy wieku, a nawet starszych oczekiwały w kolejce (np. J.P. lat 84 – zlecenie nr 2-13-10-0009425-7, K.M. lat 97 – zlecenie nr 2-13-10-0008972-3, S.W. lat 94

®Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

– zlecenie nr 2-13-10-0008956-3). Świadczeniobiorcą była matka jednego z pracowników Oddziału, mająca 86 lat.

Zlecenia na wózki inwalidzkie ręczne (kod 9194.01) oraz specjalne stabilizujące głowę i plecy (kod 9194.04) umieszczone w styczniu 2010 r. w rejestrze zleceń oczekujących na potwierdzenie powinny zostać potwierdzone do realizacji w maju 2010 r. (zgodę na uwolnienie kolejki na cały kolejkowany asortyment wyraziła Zofia Wilczyńska, Dyrektor Oddziału w dniu 4 maja 2010 r.).

Dyrektor ŚOW NFZ wyjaśniła: *W dniu 25 stycznia 2010 r. Pani R.K. – Kierownik Działu Kontraktowania, zwróciła się do mnie z podaniem, w którym prosiła o wyrażenie zgody na potwierdzenie zlecenia na wózek stabilizujący plecy i głowę dla jej mamy (...). Osoba ta była niezdolną do samodzielnej egzystencji, wymagała opieki osób trzecich. Brak zgody na potwierdzenie zlecenia, zmusiłoby Panią R.K. do czasowej rezygnacji z pracy w NFZ. Z uwagi na trwające wówczas uzupełniające postępowanie konkursowe, jak również zakres zadań, jaki należał do jej kompetencji, obecność wyżej wymienionej osoby była niezastąpiona. Wobec powyższego, mając na uwadze dobro ogólne, jako pracodawca wyraziłam zgodę na skrócenie okresu oczekiwania.*

- Zlecenie nr 2-13-10-0013364-7 wystawione 19 kwietnia 2010 r. wpłynęło do ŚOW NFZ w dniu 20 kwietnia 2010 r., a 8 czerwca 2010 r. zostało potwierdzone do realizacji. Z pisma z 7 czerwca 2010 r. wynika, że ze względu na dobro pacjenta i jego sytuację, w drodze wyjątku, przychyłono się do zawartej w piśmie z 7 maja 2010 r. prośby o potwierdzenie zlecenia z pominięciem kolejki oczekujących.

Zlecenia na indywidualne przedmioty pionizujące (kod 9195.03) umieszczone w rejestrze oczekujących na potwierdzenie w miesiącach: IV, V i VI 2010 r. powinny być potwierdzane we wrześniu 2010 r. (zgodę na uwolnienie kolejki wyraziła Dyrektor Oddziału, odnotowano ją na piśmie z 22 września 2010 r.)

Dyrektor ŚOW NFZ wyjaśniła: *W dniu 7 maja 2010 r. do Św. OW NFZ wpłynęło pismo od Pani M.W., które dotyczyło skrócenia okresu oczekiwania na potwierdzenie wózka inwalidzkiego stabilizującego plecy i głowę dla jej męża (...). Z uwagi na fakt, iż był to młody człowiek – lat 26, u którego rok wcześniej wykryto raka pnia mózgu i który również wymagał stałej opieki osób trzecich, wyraziłam zgodę na powyższe.*

- Zlecenie nr 2-13-10-0008871-7 wpłynęło do ŚOW NFZ w dniu 25 marca 2010 r., a 7 kwietnia 2010 r. zostało potwierdzone do realizacji, podczas gdy inne zlecenia na wózek inwalidzki dla osób w zbliżonym do świadczeniobiorcy wieku oczekiwały w kolejce. Świadczeniobiorcą była osoba niewidoma, mająca 92 lata, będąca mieszkanką Domu dla Niepełnosprawnych w [...] ⁹.

Zlecenia na indywidualne przedmioty pionizujące (kod 9195.03), wózki inwalidzkie (o kodach 9194.01 i 9194.04) oraz aparaty słuchowe (kod 9231.02) umieszczone w marcu 2010 r. w rejestrze zleceń oczekujących na potwierdzenie powinny zostać potwierdzone do realizacji w maju 2010 r. (zgodę na uwolnienie kolejki wyraził Andrzej Błaszczuk, Zastępca Dyrektora ds. Medycznych w dniu 25 maja 2010 r.).

Małgorzata Kiebzak, Zastępca Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych, która wyraziła zgodę na potwierdzenie ww. zlecenia poza kolejnością wyjaśniła, iż podstawą do podjęcia tej decyzji było pismo księdza, opiekuna ww. pacjentki, a ostateczny wpływ na nią miały dodatkowe wyjaśnienia złożone w rozmowie z opiekunem. Ponadto wyjaśniła, że *inne osoby będące w zbliżonym do świadczeniobiorcy wieku nie ubiegały się o przyspieszenie realizacji ich wniosków.*

- Zlecenie nr 2-13-10-0015146-9 wystawione 25 maja 2010 r. w tym samym dniu wpłynęło do ŚOW NFZ, a 19 lipca 2010 r. zostało potwierdzone do realizacji.

⁹ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

Zlecenia na aparaty słuchowe (kod 9231.02) umieszczone w rejestrze oczekujących na potwierdzenie w miesiącach: IV, V i VI 2010 r. powinny być potwierdzane we wrześniu 2010 r.

Z wyjaśnień Andrzeja Błaszczyka wynika, że sytuacja pacjenta (z głębokim niedosłuchem odbiorczym obustronnym) była wyjątkowa. By mógł rozpocząć rehabilitację mowy, po wtórnej implantacji protezy głosowej, niezbędny był aparat słuchowy. Zlecenie zostało potwierdzone do realizacji na wniosek lek. med. [...] ¹⁰ ze Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach (Dział Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi). (dowód: akta kontroli str. 320-323, 331, 354-359, 373, 380-388)

- Potwierdzenia poza kolejnością zleceń na przedmioty ortopedyczne o numerach: 2-13-10-0011909-7, 2-13-10-0011933-2, 2-13-10-0011938-2, 2-13-10-0011943-5 i 2-13-10-0011949-9 dokonała, bez zgody dyrektora bądź zastępcy dyrektora Oddziału, Dorota Trela, Kierownik Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych. W przypadku tych zleceń, które wpłynęły do Oddziału w dniu 30 kwietnia 2010 r. i zostały potwierdzone do realizacji 27 maja 2010 r., świadczeniobiorcy nie zwracali się do Dyrektora ŚOW NFZ z prośbą o przyspieszenie terminu potwierdzenia zlecenia z powodu stanu zdrowia.

Zlecenia na indywidualne przedmioty pionizujące umieszczone w rejestrze oczekujących na potwierdzenie w miesiącach: IV, V i VI 2010 r. powinny być potwierdzane dopiero we wrześniu 2010 r., a zlecenia na wózki inwalidzkie ręczne oraz specjalne stabilizujące głowę i plecy umieszczone w ww. rejestrze w miesiącach IV i V 2010 r. – w czerwcu 2010 r. (zgodę na zlikwidowanie kolejki z zakresu wózków inwalidzkich wyraziła Dyrektor Oddziału w dniu 23 czerwca 2010 r.).

Ww. zlecenia – jak wyjaśnił Andrzej Błaszczyk, Zastępca Dyrektora ds. Medycznych – zostały potwierdzone omyłkowo. W dniu 27 maja 2010 r. uwalniany był rejestr zleceń oczekujących na potwierdzenie z innego zakresu i wyżej wymienione dokumenty najprawdopodobniej znajdowały się błędnie w grupie zleceń przygotowanych do potwierdzenia. Pani Dorota Trela potwierdzając około 200 zleceń w tym dniu nie zauważyła, że są wśród nich 4, które nie powinny być potwierdzone do realizacji. (dowód: akta kontroli str. 320-323, 330, 331)

Wszystkie powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie ponieważ, zgodnie z art. 47c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach mają osoby, o których mowa w art. 43 ust. 1 (tj. świadczeniobiorcy, którzy posiadają tytuł "Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi" lub "Zasłużonego Dawcy Przeszczepu" i przedstawiają legitymację "Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi" lub "Zasłużonego Dawcy Przeszczepu"), inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombataneci.

Należy również podkreślić, że spośród ośmiu wniosków z prośbą o skrócenie okresu oczekiwania na potwierdzenie zlecenia do realizacji, które wpłynęły do ŚOW NFZ w latach 2010-2011, cztery zostały rozpatrzone negatywnie. W uzasadnieniu odpowiedzi odmownej podano, że mimo zrozumienia sytuacji, ŚOW NFZ nie może potwierdzić prawa do refundacji z pominięciem czasu oczekiwania w kolejce. Ponadto – jak wyjaśniła Dyrektor ŚOW NFZ – *każde pismo, które wpływało do Oddziału a dotyczyło skrócenia okresu oczekiwania, winno było otrzymać odpowiedź negatywną wydaną przez Naczelnika Wydziału Świadczeń Opieki Zdrowotnej*. Sposób rozpatrzenia wniosków dotyczących skrócenia okresu oczekiwania w kolejce wskazuje na niejednolite podejście do ich rozpatrzenia i na nierówne traktowanie świadczeniobiorców. (dowód: akta kontroli str. 453-467)

3. Zlecenie na aparat słuchowy nr 2-13-10-0027995-6, wystawione 15 marca 2010 r., zostało potwierdzone do realizacji w dniu 24 września 2010 r., przy czym ŚOW NFZ w dniu dokonywania tej czynności nie był w posiadaniu ww. zlecenia. Posiadał jedynie zlecenie na wkładkę uszną, które do Oddziału wpłynęło 12 kwietnia 2010 r.

¹⁰ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

Zgodnie z § 12 ust. 1 ww. zarządzenia nr 58/2009/DSOZ, podstawą do zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze jest zlecenie prawidłowo wystawione przez zlecającego, potwierdzone do realizacji przez Oddział Funduszu, w którym zarejestrowany jest świadczeniobiorca.

[...]¹¹, zastępująca Dorotę Trełę, która potwierdziła ww. zlecenie wyjaśniła: *Pani H. O. złożyła do Św. OW NFZ w dniu 12 kwietnia 2010r. zlecenie na wkładkę uszną, które zostało umieszczone w rejestrze zleceń oczekujących. Z chwilą, gdy zlecenie zostało potwierdzone do realizacji, a wyżej wymieniona osoba chciała je zrealizować uzyskała informację, iż wkładka uszna stanowi komplet wraz z aparatem słuchowym. Podczas wyjaśniania braku wystawienia zlecenia na aparat słuchowy przez osobę zainteresowaną okazało się, iż przez pomyłkę lek. med. wysłała tylko jedno zlecenie. W dniu 19.10.2010 r. do Oddziału wpłynęło oświadczenia lekarza informujące o zaistniałym, jak i zlecenie na aparat słuchowy, które nie zostało przesłane pierwotnie. Wobec zaistniałej sytuacji uwzględniając błąd lekarza, jak również mając na uwadze dobro pacjenta, Pani Dorota Treła, Kierownik Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych podjęła decyzję, aby wpływ zlecenia na aparat słuchowy został uznany wspólnie z wpływem zlecenia na wkładkę uszną, tj. z dniem 12.04.2010 r. z uzyskaniem prawa do refundacji z dniem 24.09.2010 r. i datą jego ważności do 30.10.2010 r. (dowód: akta kontroli str. 320-323, 401-404, 468)*

4. Na 13 z 57 badanych zleceń (tj. zleceniach o numerach: 2-13-10-0031270-0, 2-13-10-0001887-5, 2-13-10-0009466-3, 2-13-10-0009575-4, 2-13-10-0009564-7, 2-13-10-0019849-3, 2-13-11-0017677-9, 2-13-11-0018620-3, 2-13-11-0018625-3, 2-13-11-0018738-0, 2-13-11-0018752-2, 2-13-11-0026579-4, 2-13-11-0029063-8) nie odnotowano daty ich wpływu do ŚOW NFZ lub punktu obsługi ubezpieczonych. Powyższa data – jak wynika z zarządzenia Dyrektora Oddziału nr 128/2008 – decyduje o kolejności wpisu do rejestru (o numeryze ewidencyjnym zlecenia), a w konsekwencji o kolejności potwierdzania zleceń do realizacji.

[...]¹², zastępująca Dorotę Trełę, kierownika Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych wyjaśniła, iż powyższe zlecenia zostały w większości przedłożone przez wolontariuszy (np. zlecenie nr 2-13-10-0019849-3), którzy zebrane zlecenia przekazują zbiorczo. Data wpływu tych zleceń odnotowywana jest na zestawieniu zbiorczym tych zleceń. Ww. pracownik wyjaśnił również, że ŚOW NFZ jest w posiadaniu wyżej wymienionej dokumentacji, jednakże ze względu na ich bardzo dużą ilość zostały one przekazane do archiwum Oddziału, a ich odszukanie jest bardzo czasochłonne i wymagające dużego nakładu pracy. (dowód: akta kontroli str. 320-327, 390)

Przypadki nieodnotowywania daty wpływu na zleceniach przysyłanych do Oddziału zbiorczo stwierdzone zostały również w kontroli przeprowadzonej w 2010 r. przez Zespół Kontroli Wewnętrznej ŚOW NFZ. W wystąpieniu pokontrolnym z 10 stycznia 2011 r. ww. Zespół podkreślił, iż powyższe uchybienie *utrudnia m.in. ustalenie terminowości wykonania przez Oddział zadania dotyczącego potwierdzania zleceń do realizacji lub umieszczania w kolejce zleceń oczekujących na potwierdzenie*. W związku z powyższym, zalecił dokonać zmian w sposobie dokumentowania wpływu zleceń poprzez umieszczanie na każdym zleceniu daty jego wpływu do Oddziału. (dowód: akta kontroli str. 444, 445)

5. Zlecenia nie były na bieżąco ewidencjonowane w systemie KS-SiKCH. W 2010 r. z 52 badanych zleceń, na których odnotowano datę ich wpływu, tylko cztery zostały wprowadzone w dniu ich wpływu lub w dniu następnym. Pozostałe zostały zarejestrowane w ww. systemie w terminie od 2 do 33 dni (w 28 przypadkach termin ten był dłuższy niż 14 dni). W 2011 r. na 30 badanych zleceń, na których odnotowano datę ich wpływu, 10 zostało zewidencjonowanych w dacie ich wpływu lub w dniu następnym. Pozostałe zlecenia wprowadzono w terminie od 3 do 28 dni (w czterech przypadkach termin ten był dłuższy niż 14 dni). Rejestrowanie zleceń z dużym opóźnieniem może spowodować, że zlecenia nie

¹¹ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

¹² Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

zostaną wprowadzone do systemu zgodnie z kolejnością ich wpływu. Należy zauważyć, że potwierdzanie zleceń do realizacji odbywa się według kolejności numerów ewidencyjnych w kolejce.

[...] ¹³ wyjaśniła: *Opóźnienia w ewidencjonowaniu w systemie KS-SiKCH zleceń umieszczonych w rejestrze oczekujących na potwierdzenie w roku 2010, były spowodowane dużą ilością dokumentów wpływającą do Działu, która wymagała rozpatrzenia. (...) pracownicy Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych od 2011 roku dokładają staranności, aby zlecenia były wprowadzane do systemu informatycznego KS-SiKCH bez zbędnej zwłoki.* (dowód: akta kontroli str. 320-327, 406)

6. Ewidencja zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze była prowadzona w systemie KS-SiKCH w sposób nierzetelny, ponieważ daty wpływu zleceń (w 51 przypadkach na 95 badanych) i daty zatwierdzenia (w 65 przypadkach) były niezgodne z datami widniejącymi na zleceniu. Błędne dane mogą mieć wpływ na ocenę realizacji zadań Oddziału w zakresie przestrzegania harmonogramu potwierdzania zleceń, wynikającego z decyzji o uwolnieniu kolejki oraz na rzetelność danych podawanych w analizach kosztów.

Zastępca Dyrektora ds. Medycznych, Andrzej Błaszczyk wyjaśnił: *System KS-SiKCH tworzy datę wpływu zlecenia automatycznie. Jest ona tożsama z dniem, w którym zostaje wprowadzony dokument. Zlecenia, które wpływają do Św. OW NFZ za pośrednictwem poczty, muszą być najpierw zarejestrowane na Kancelarii Ogólnej. Wolontariusze, którzy przedkładają do Oddziału NFZ zlecenia, także zostawiają je do rejestracji. Nierzadko są to ilości zleceń przekraczające 100 szt. od jednego wolontariusza. Można przyjąć, iż do Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych może wpłynąć nawet do 300 zleceń jednego dnia. Takie sytuacje powodują, iż pracownicy ze względów technicznych, nie mają możliwości wprowadzenia wyżej wymienionych dokumentów tego samego dnia, co ich faktyczny wpływ do Oddziału. W przypadku zleceń ujętych w piśmie, zaistniały okoliczności wymienione powyżej. Skutkowały one późniejszym wprowadzeniem dokumentów do systemu KS-SiKCH a w konsekwencji mylnym ich informatycznym ewidencjonowaniem. Obecnie, pracownicy Działu wprowadzając zlecenia do systemu KS-SiKCH, ręcznie poprawiają datę jego wpływu tak, aby była ona zgodna ze stanem faktycznym.*

Błędna data zatwierdzenia w systemie KS-SiKCH – jak wyjaśnił Andrzej Błaszczyk – wynikała z niedociągnięć systemu KS-SiKCH. Istotnym do zauważenia jest fakt, iż pracownik nie ma uprawnień do samodzielnego dokonywania zmian dotyczących wprowadzenia, modyfikacji i zatwierdzenia daty w programie. System informatyczny ma w pamięci datę pierwszego zatwierdzenia wniosku, która może wprowadzać w błąd informację, iż jest ona tożsama z datą potwierdzenia do realizacji, która jest na zleceniu. W przypadku wymienionych zleceń, których data zatwierdzenia w systemie KS-SiKCH jest późniejsza, niż data potwierdzenia zlecenia, miały miejsce następujące zdarzenia:

- Zlecenia uwalnianie z rejestru oczekujących, były jednego dnia opieczętowywane (data potwierdzenia zlecenia i data ważności zlecenia), natomiast z uwagi na znaczną ich ilość, jak również z powodu braku możliwości czasowych pracowników, część z nich została zatwierdzona w systemie informatycznym KS-SiKCH dnia następnego.
- Zlecenia przesyłane w formie raportów z Punktów posiadały faktyczną datę ich potwierdzenia na zleceniu, natomiast data w systemie jest datą zatwierdzenia zbiorczych raportów przez pracownika Św. OW NFZ. (dowód: akta kontroli str. 317, 320-327)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Dział ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych, do ewidencjonowania zleceń oczekujących w kolejce na potwierdzenie do realizacji z powodu braku środków na ich zatwierdzenie, nie wykorzystywał dostępnej w systemie KS-SiKCH opcji „DO OCZEK”, która – wg informacji zawartych w instrukcji obsługi – pozwala na zmianę statusu zlecenia z „wprowadzony” na „oczekujący”. Zastępca Dyrektora ds. Medycznych wyjaśnił, że Dział

¹³ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.), ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej.

ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych wprowadzał do systemu KS-SIKCH zlecenia w oparciu o stanowisko Centrali NFZ z dnia 21 czerwca 2007 r. Do dnia dzisiejszego do ŚOW NFZ nie wpłynęło pismo, które zmieniałoby powyższą opinię. Zdaniem NIK, wykorzystanie powyższych możliwości pozwoliłoby ocenić prawidłowość tworzenia i realizację kolejki zleceń oczekujących na potwierdzenie do realizacji. (dowód: akta kontroli str. 316, 317, 407-410, 468)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

3. Kontrolowanie zagadnień związanych z kolejką oczekujących na potwierdzenie zlecenia do realizacji

Opis stanu faktycznego

Prawidłowość postępowania w zakresie tworzenia i prowadzenia kolejki osób oczekujących na potwierdzenie zleceń, monitorowanie realizacji planu finansowego oraz prawidłowość weryfikacji zleceń zrealizowanych przez świadczeniodawców, posiadających umowy z podwykonawcami w rodzaju: zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środkami pomocniczymi były przedmiotem kontroli przeprowadzonej przez Zespół Kontroli Wewnętrznej ŚOW NFZ w listopadzie 2010 r. W wyniku tej kontroli pozytywnie oceniono monitorowanie realizacji planu finansowego w rodzaju zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny, środki pomocnicze i lecznicze środki techniczne oraz prawidłowość postępowania dotyczącego tworzenia i prowadzenia kolejki osób oczekujących na potwierdzenie zleceń na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Pozytywnie z uchybieniami oceniono prawidłowość postępowania dotyczącego potwierdzania zleceń za zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Uchybienia dotyczyły braku daty wpływu na części zleceń przysyłanych do Oddziału zbiorczo oraz braku staranności podczas wprowadzania danych do systemu KS-SiKCH (zwłaszcza daty potwierdzenia zlecenia). Uchybienia stwierdzono również w zakresie poprawności weryfikacji zleceń zrealizowanych przez świadczeniodawców, którzy posiadają umowy z podwykonawcami. Polegały one na pozytywnym zweryfikowaniu przez Oddział czterech zleceń, które zostały zrealizowane przez osobę niewykazaną w Harmonogramie Zasoby, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sformułowano stosowne wnioski pokontrolne. Z odpowiedzi dotyczącej realizacji zaleceń pokontrolnych wynika, że pracownicy dokładają wszelkiej staranności podczas wprowadzania danych do ww. systemu; wszystkie zlecenia, które wpływają do Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych są opatrzone pieczęcią z datą ich wpływu do Oddziału; pracownicy dokonują weryfikacji zleceń przedłożonych do rozliczenia przez świadczeniodawców, z uwzględnieniem danych dotyczących zgodności osób wykazanych w załączniku nr 1 do umowy. (dowód: akta kontroli str. 411-451)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o:

1. Bieżące zatwierdzanie do realizacji zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, które nie oczekują w kolejce.
2. Potwierdzanie do realizacji zleceń oczekujących w terminach wynikających z zatwierdzonych przez Dyrektora Oddziału lub jego zastępcę propozycji częściowej lub całościowej realizacji kolejkowanych zleceń.

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

3. Odnotowywanie daty wpływu na każdym zleceniu, które wpłynęło lub zostało złożone do ŚOW NFZ lub punktu obsługi ubezpieczonych.
4. Wprowadzanie bez zbędnej zwłoki do systemu KS-SiKCH zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz rzetelne ich ewidencjonowanie w tym systemie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia października 2013 r.

Kontroler
Agnieszka Olejarz
Specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Tadeusz Poddębniak

.....
podpis

.....
podpis